

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XII. Constitutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

niatur, ut docet Gl. margin. in l. Mutus. 43. §. poena, ff. de Procuratori. Nam alioquin repelli poterit ab actione, nisi paratus sit, vel etiam promittat (si in procuratorio mandato expressum non sit) dominum suum defendere, seu pro eo respondere, iuxta cit. §. poena, & l. vn. C. de satisfando, & tradit Gl. hic ver. respondendum, Abb. n. 5.

CAPITVLVM XI.

Dilectus.

PARAPHRASIS.

Magister Laurentius Parochus Ecclesie de Launa cum studiorum causa (permittente ac dispensante Episcopo, c. cum ex eo, 34. de elect. in 6.) Bononiam profectus esset, Procuratorem generalem ad omnia negotia sua reliquit. Postea Richardus Presbyter in controuersia quadam super eadem Ecclesia literas Apostolicas ad Iudices quosdam impetrauit, quarum vigore Parochus ille ad iudicium citatus est. Cum autem Procurator eius loco comparens dilationem temporis competentis peteret, intra quod dictum Parochum Dominum suum consulere posset, num in iudicio contendere, an liti cedere deberet; iudices illi inducias denegarunt. Quare Procurator ad Sedem Apostolicam appellauit. Ad hanc rescripsit Gregor. IX. si ita sit, ut narratur, omnia quae post interpositam appellationem à iudicibus acta sunt, pro irritis habenda esse.

SUMMARIUM.

1. Procurator generalis loco absentis constitutus ad negotia omnia, censetur etiam constitutus ad lites in iudicio.
2. Consultum & consuetum est, ut, si fieri possit, prius ipse principalis citetur, & in huius primum defectum Procurator generalis.
3. Procuratori inducia concedenda sunt, si petat ad dominum super re aliqua consulendum, nisi in casu, quo instructus in causa à domino mittendus fuisset.

NOTANDVM I. Procurator generalis loco absentis constitutus ad negotia omnia, censetur etiam constitutus ad lites in iudicio. Ita notat Gl. hic, ver. generalis, Imola num. 1. ex c. qui generaliter, 5. eod. in 6.

NOTANDVM II. Consultum, & vltimum est, ut, si fieri possit, prius ipsemet dominus seu principalis citetur; in defectum autem domini, eius Procurator generalis. Ita sumitur ex hoc c. verb. eodem Rectore citato, & tradit Gl. in c. 3. ver. ad domum, de dolo & contum. Bartol. in l. 3. n. 2. C. de Procurator. Abb. hic n. 4.

NOTANDVM III. Procuratori induciae concedendae sunt, si eas petat ad dominum super re aliqua consulendum. Quatenus in re ita distinguunt hic Anton. & Imola n. 6. Abb. n. 5. Durand. in Spec. lib. 2. p. 1. de dilation. n. 18. Si dominus citatus fuit, explicata ipsa causa, & inserto libello actoris, tum Procuratori induciae concedi non debent; cum in causa illa instructus à domino mittendus fuisset, arg. c. 2. de dilat. & videri potest Abb. in c. coram, 7. n. 3. de in integr. restit. Praeterquam si aliquid de nouo emergat, ante non praesensum: Vel si eo deuentur, ut v. g. transigendum sit, quod Procuratori absque mandato speciali concessum non est, c. qui ad agendum, 4. eod. in 6. Sin vero dominus generatim, causa non satis expressa, citatus fuit, ita ut Procuratorem instructum mittere non potuerit, tum induciae ad consulendum dominum Procuratori petenti concedi debent.

CAPITVLVM XII.

Constitutis.

PARAPHRASIS.

Controuersia erat inter Henricum Priorem Sagiensem, & Titum laicum, super quadam pecunia, quam Titus nomine uxoris suae mutuo datam, à Priore repetebat. Hanc causam Gregor. IX. Ottoni Subdiacono suo commisit. Sed Prior ille post libellum sibi oblatum, non accepta à Sub-

diaco-

diacono Auditore licentia, Româ discessit, Procuratorem relinquens, data ei potestate ad agendum duntaxat. Auditor autem ille quia videbat, Procuratorem ratione huius mandati, idoneum non esse ad defendendum, Priorem contumacem esse iudicauit, & partj alteri, præmissa taxatione, ad certam pecuniæ summam ratione expensarum, condemnauit. Quod Auditoris factum Papa postea ratum habuit.

S V M M A R I V M.

1. *Maritus nomine vxoris sua agere potest, ad debitorum solutionem.*
2. *Procurator non habens mandatum sufficiens, perinde censerit debet, ac si nullus sit; unde contra constituentem talem Procuratorem procedi potest tanquam contra contumacem, ita vt parti aduersæ in expensis condemnentur.*
3. *Condemnatio autem in expensas fieri debet præuia taxatione Iudicis, & iuramento partis expensas repetentis.*

NOTANDVM I. Maritus nomine vxoris suæ agere potest, ad debitorum solutionem. Sed distinguendum; quod bona vxoris alia sint dotalia, alia verò paraphernalia: Et hæc duplicis generis, vel enim mariti administrationi commissa, vel non commissa, sed penes vxorem manentia, vt docui lib. 3. tract. 4. c. 13. n. 9. & tradit Abb. hic n. 5. Bartol. & alij Legistæ in l. Maritus, 2. C. de Procurator. Pro bonis dotalibus (vt si vxor marito instrumenta debitorum suorum in dotem dedit) maritus suo nomine agit, cum veluti dominus dotis constante matrimonio reputetur. l. 2. C. de action. & obligat. Similiter quoque maritus agere potest pro bonis paraphernalibus, penes ipsum existentibus, arg. l. vlt. C. de pactis conuentis, vbi DD. aiunt, quod ex traditione paraphernalium, vel instrumentorum eius, facta marito, censetur ei relicta administratio, ita vt tanquam Procurator in iudicio nomine vxoris admittendus sit, tamen si non caueat de rato. Denique pro bonis paraphernalibus penes

vxorem existentibus ad agendum maritus admittitur, etiam sine mandato, tanquam persona coniuncta, dummodò caueat de rato, sicuti habetur in cit. l. maritus, & tradit Gl. hic ver. suæ vxoris nomine.

NOTANDVM II. Procurator, qui non habet mandatum sufficiens (v.g. qui à Reo datus est ad agendum duntaxat, & non ad defendendum,) perinde censerit debet, ac si nullus sit, iuxta l. 1. §. Quod si nemo. iun. Gl. ver. inhabilis, ff. quod cuiuscunque Vniuersitatis, &c. Quare contra eum, qui talem Procuratorem dedit, & nec per seipsum compareret, aut, si comparuit, iterum recessit, procedi potest, tanquam contra contumacem, ita vt parti aduersæ in expensas condemnentur, iuxta c. auditis, 8. hoc tit. Addit Innoc. hic n. 3. Ioan. Andr. n. 19. Si Procurator in iudicio datus dominum defendere nolit, principalem in expensis aduersario condemnandum esse; quia sibi imputare debet, quod talem Procuratorem constituerit. Cæterum aduersus Procuratorem actione mandati agere poterit principalis, deinde quatenus suæ interest, causam in iudicio defensam non fuisse.

NOTANDVM III. Condemnatio in expensas fieri debet præcedente Iudicis taxatione; quin & iuramento partis, quæ expensas repetit, vt Gl. hic docet, ver. taxatione; arg. c. vlt. de ijs quæ vi &c.

CAPITVLVM XIII.

Mandato.

PARAPHRASIS.

Si dominus Procuratorem ad iudicia constitutum, ignorante aduersario, vel iudice post litem contestatam reuocauit, acta cum Procuratore reuocato valent.

S V M M A R I V M.

1. *Acta cum Procuratore reuocato irrita sunt, si reuocatio vel Aduersario, vel Iudici intimata est.*

Ggggg

2.V9